

Lasse Koefoed og Kirsten Simonsen

”Den fremmede”, byen og nationen

– om livet som etnisk minoritet

Roskilde
universitetets
forlag

Lasse Koefoed og Kirsten Simonsen

'Den fremmede',
byen og nationen

– om livet som etnisk minoritet

Roskilde Universitetsforlag

Lasse Koefoed og Kirsten Simonsen
"Den fremmede", byen og nationen
– om livet som etnisk minoritet

1. udgave 2010

© Roskilde Universitetsforlag 2009

Grafisk tilrettelæggelse: SL grafik
Tryk: Scandinavian Book A/S
Omslag: SL grafik
Foto: Jens Dige/POLFOTO

Trykt bog ISBN: 978-87-7867-379-4
E-bog ISBN: 978-87-7867-478-4

Roskilde Universitetsforlag
Rosenørns Allé 9
1970 Frederiksberg C
Tlf: 38 15 38 80
Fax: 35 35 78 22
slforlagene@samfundslitteratur.dk
www.ruforlag.dk

Alle rettigheder forbeholdes.

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer. Undtaget herfra er korte uddrag til anmeldelse.

Indhold

Forord · 7

Indledning · 9

Del 1 · 15

KAPITEL 1

Mødet med 'den fremmede' · 17

Figuren 'den fremmede' · 17; Den fremmede og nationen · 21; Den fremmede og byen · 26; Den fremmede, mødet og rumlig skala · 32

KAPITEL 2

Praksis, fænomenologi, og 'andethed' · 35

Udgangspunkt: en praksisontologi · 35; Fænomenologi og 'andethed' · 40; Mødets kropslige operationer · 48

KAPITEL 3

Orientalisme, praksis og erfaret andethed · 59

Vestlige forestillinger om Orienten og den anden · 59; Praktisk orientalisme · 66; Erfaret andethed · 71

Del 2 · 77

Indledning:

Pakistansk indvandring til Danmark · 79

KAPITEL 4

Den erfarede andethed · 85

En fænomenologi om at blive stoppet · 85; Reaktioner på orientalismen · 95; Det kropslige møde · 98; Det sproglige

møde · 106; Andethed: blokeringer, rumlighed og praktisk håndtering · 114

KAPITEL 5

Københavnertællinger · 117

Konstruktion af stedsidentitet · 119; Københavner med stort K · 130; Københavner gennem grænsedragning · 138; By-identitet: steder, grænser og affektivt rum · 142

KAPITEL 6

Danskhed og ambivalens · 145

Forfaldsfortællingen · 145; Et ben i hver lejr · 149; Danskhed og anerkendelse · 156; Alternative identitetsrum · 169; Ambivalens: hybriditet, manglende anerkendelse og skalaspring · 174

KAPITEL 7

Danskhedens former · 177

Velfærdsdanskheden · 177; Danskhed som deltagelse · 184; Muslimske danskhed · 188; Den multikulturelle danskhed · 190; Danskheden som følelse · 193; Kultur og traditioner · 197; Danskhed: flertydighed, tilhørsforhold og forskydning · 200

KAPITEL 8

Kosmopolitisme og transnationalisme · 203

Kosmopolitisme · 207; Transnationale rum · 214; Det globale: praksis, identifikation og etik · 225

Konklusion: · 229

Praksis, identifikation og rumlige formationer · 229

Referencer · 241

APPENDIKS

Analysens metodologiske overvejelser · 253

Forord

Denne bog handler om mødet mellem 'fremmede', om livet som 'fremmed' eller etnisk minoritet i byen, nationen og andre rumlige formationer. Den baserer sig umiddelbart på forskningsprojektet "Den fremmede', byen og nationen – om møder, grænser og socio-rumlig praksis', som vi sammen har gennemført i løbet af de seneste par år. Men den indskriver sig samtidig i en længerevarig interesse for social praksis, hverdagsliv og social rumlighed. Man kan sige, at den har basis i tre forskningsfelter, som vi hver især i varierende grad har været involveret i: det der internationalt er blevet kaldt en 'praksisvending' i teorier om socialt liv, postkolonial teori og minoritetsforskning, samt det relativt nye, internationale forskningsfelt 'følelsernes geografi'. Det er i krydsfeltet mellem disse felter, arbejdets teoretiske baggrund skal findes.

Undervejs i arbejdet med projektet er delelementer blevet fremlagt på flere internationale konferencer: 'Nordic Geographers Meetings' i Bergen og i Turku, 'Association of American Geographers' i Boston og en konference i regi af *European Urban and Regional Studies* i Istanbul. Vi takker for alle de konstruktive kommentarer, vi har fået ved disse lejligheder. Vi vil også takke de forskningssammenhænge, vi har indgået i på Roskilde Universitet, for deres opbakning og interesse for projektet. Det drejer sig om vores forskningsgruppe 'Rum, sted, mobilitet og by (MOSPUS) og den tværgående universitetsgruppe 'Danmark i verden, verden i Danmark'. Endelig vil vi takke alle deltagerne i vores afslutningsseminar på projektet, som bidrog med en engageret og konstruktiv diskussion af vores resultater. I den sammenhæng skal en særlig tak rettes til Derek Gregory (University of British Columbia), Peter Hopkins (Newcastle University) og Divya Tolia-Kelly (Durham University), der med stort engagement bidrog til denne begivenhed.

En ganske særlig tak skal naturligvis rettes til alle de interviewpersoner, der generøst har delt deres oplevelser og synspunkter med os. Gennemførelsen af interviewene har været en særdeles positiv oplevelse, og det har været lærerigt i forløbet på én gang at få understøttet

sine teoretiske pointer, få åbnet helt nye døre til omverdenen og være tvunget til at se på samfundet med andre øjne. For os understreger det betydningen af at foretage analyser så tæt på det levede hverdagsliv som muligt. I den sammenhæng vil vi også takke Minhaj-ul-Quran i Valby, Nusrat Djahan Moskéen i Hvidovre, Settlementet på Vesterbro og beboerforeningen i Mjølnerparken, samt mange enkeltpersoner, der af anonymitetsgrunde ikke kan nævnes ved navn, for hjælp i processen med at få kontakt til interviewpersoner.

Sidst, men ikke mindst, vil vi takke Forskningsrådet for Samfund og Erhverv, der har ydet støtte og dermed gjort dette projekt muligt at gennemføre.

*Lasse Koefoed og Kirsten Simonsen
Roskilde, August 2009*